

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2021. június 10.*

„Előzetes döntéshozatal – 2003/109/EK irányelv – Harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállása – 11. cikk – Az egyenlő bánásmódhoz való jog a szociális biztonság, szociális ellátás és szociális védelem vonatkozásában – Az egyenlő bánásmód elvétől való eltérés a szociális ellátás és a szociális védelem terén – Az »alapellátások« fogalma – 2000/43/EK irányelv – A személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elve – 2. cikk – A hátrányos megkülönböztetés fogalma – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikke – Az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében a lakhatási támogatásnak a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárai számára történő nyújtásának feltétele, hogy e személyek az ezen szabályozás által meghatározott módon igazolják, hogy rendelkeznek e tagállam nyelvének alapvető ismeretével”

A C-94/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Landesgericht Linz (linzi regionális bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2020. február 25-én érkezett, 2020. február 6-i határozatával terjesztett elő

a **Land Oberösterreich**

és

KV

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

E. Regan tanácselnök, M. Ilešič, Juhász E., C. Lycourgos és I. Jarukaitis (előadó) bírák,

főtanácsnok: G. Hogan,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Land Oberösterreich képviseletében K. Holzinger Rechtsanwältin,
- KV képviseletében S. Scheed Rechtsanwältin,

* Az eljárás nyelve: német.

– az Európai Bizottság képviselőiben C. Cattabriga, D. Martin és B.-R. Killmann, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2021. március 2-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv (HL 2004. L 16., 44. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 272. o.) 11. cikkének, a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelv (HL 2000. L 180., 22. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 5. kötet, 23. o.) 2. cikkének, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 21. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a KV és a Land Oberösterreich (Felső-Ausztria tartomány, Ausztria) között a KV által a lakhatási támogatás (a továbbiakban: lakhatási támogatás) megtagadása miatt elszenvedett kár megtérítése iránti kérelem tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2000/43 irányelv

- 3 A 2000/43 irányelv „Tárgy” című 1. cikke értelmében:

„Ennek az irányelvnek a célja a faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetés [helyesen: hátrányos megkülönböztetés] elleni küzdelem keretrendszerének kialakítása azzal a szándékkal, hogy az egyenlő bánásmód elve a tagállamokban megvalósuljon.”

- 4 Ezen irányelv „A megkülönböztetés [helyesen: hátrányos megkülönböztetés] fogalma” című 2. cikke a következőket írja elő:

„(1) Ennek az irányelvnek az alkalmazásában az egyenlő bánásmód elve azt jelenti, hogy nem állhat fenn közvetlen vagy közvetett, faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetés [helyesen: hátrányos megkülönböztetés].

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában:

- a) közvetlen megkülönböztetés [helyesen: közvetlen hátrányos megkülönböztetés] áll fenn, ha egy személlyel szemben faji vagy etnikai alapon [helyesen: faji vagy etnikai származása miatt] kevésbé kedvezően járnak el, mint ahogyan egy másik személlyel szemben hasonló helyzetben eljárnak, eljárta vagy eljárának.

b) közvetett megkülönböztetés [helyesen: közvetett hátrányos megkülönböztetés] áll fenn, ha egy látszólag semleges rendelkezés, feltétel vagy gyakorlat az egy faji vagy etnikai [helyesen: bizonyos faji vagy etnikai] származású személyeket más személyekhez képest különösen hátrányosan érint [helyesen: hátrányosan érinthet], kivéve ha ez a rendelkezés, feltétel vagy gyakorlat jogszerű céllal objektív módon igazolható, továbbá e cél megvalósításának eszközei megfelelőek és szükségesek.

[...]”

5 Az említett irányelv „Hatály” című 3. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv nem vonatkozik az állampolgárságon alapuló eltérő bánásmódra, és nem érinti a harmadik országok állampolgárainak és hontalan személyeknek a tagállamok területére történő belépésének és ott tartózkodásának előírásait és feltételeit, továbbá semmilyen bánásmódot, amely harmadik országok állampolgárainak és hontalan személyeknek a jogállásából fakad.”

A 2003/109 irányelv

6 A 2003/109 irányelv (2), (4), (12) és (13) preambulumbekkezdése kimondja:

„(2) Az Európai Tanács 1999. október 15–16-i tamperei [(Finnország)] rendkívüli ülésén kijelentette, hogy a harmadik országok állampolgárainak jogállását közelíteni kell a tagállamok állampolgáraiéhoz, és hogy egy bizonyos időtartamon keresztül – amelyet még meg kell határozni – valamely tagállamban jogszerűen tartózkodó és huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személynek az adott tagállamban olyan egységes jogokat kell biztosítani, amelyek a lehető legközelebb állnak az Európai Unió polgárait megillető jogokhoz.

[...]

(4) A tagállamokban huzamosan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok integrációja kulcsfontosságú szerepet játszik a gazdasági és társadalmi kohézió előmozdításában, amely a [z Európai Unió] az [EUM-S]zerződésben kinyilvánított alapvető célkitűzése.

[...]

(12) Annak érdekében, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezők valóban integrálódni tudjanak abba a társadalomba, amelyben élnek, a tagállamok állampolgáraival megegyező elbánásban [helyesen: bánásmódban] kell részesülniük a gazdasági és szociális ügyek széles területén, az ezen irányelv által meghatározott vonatkozó feltételek alapján.

(13) A szociális segély tekintetében annak lehetősége, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezők számára az ellátást az alapellátásra korlátozzák, úgy értendő, hogy e fogalomba tartozik legalább a minimális jövedelemtámogatás, a betegség és teresség esetén nyújtott segély, a szülői segély és a tartós gondozási segély. Ezen ellátások biztosításának módját a nemzeti jog határozza meg.”

7 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke értelmében:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

a) »harmadik ország állampolgára«: mindazon személy, aki [az EUMSZ 20.] cikke (1) bekezdésének értelmében nem az Unió polgára;

b) »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező«: valamely harmadik ország állampolgára, aki huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállással bír [ezen irányelv] 4–7. cikk[é]ben előírtak szerint;

[...]

8 Az említett irányelv „Egyenlő elbánás [helyesen: Egyenlő bánásmód]” című 11. cikke a következőkről rendelkezik:

„(1) A huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek az állampolgárokkal egyenlő elbánást [helyesen: egyenlő bánásmódot] élveznek az alábbiak tekintetében:

[...]

d) társadalombiztosítás [helyesen: szociális biztonság], szociális ellátás és szociális védelem a nemzeti jog által meghatározottak szerint;

[...]

(4) A tagállamok az alapellátásra korlátozhatják az egyenlő elbánást [helyesen: egyenlő bánásmódot] a szociális ellátás és a szociális védelem tekintetében.

[...]

Az osztrák jog

Az ööWFG

9 Felső-Ausztria tartomány lakhatási támogatást nyújt, amely megálapításának feltételeit az Oberösterreichisches Wohnbauförderungsgesetz (Felső-Ausztria tartomány lakásépítési támogatásról szóló törvénye; LGBl. 6/1993; a továbbiakban: ööWFG) alapügyre alkalmazandó változatának alábbi rendelkezései szabályozzák. Az ööWFG 6. §-a a következőket írta elő:

„[...]

(9) Az e törvény szerinti támogatásra az osztrák állampolgárok, az [Európai Gazdasági Térség (EGT)] tagállamának állampolgárai, valamint az uniós polgárok és [az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o., magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.)] értelmében vett családtagjaik jogosultak. Valamely nemzetközi egyezmény arra vonatkozó előírása hiányában, hogy a támogatást az osztrák állampolgárokkal azonos módon kell nyújtani, támogatás csak olyan egyéb személyeknek nyújtható, akik, illetve akiknek:

- 1) az állandó lakóhelye jogszerűen és folyamatosan több mint öt éve Ausztria területén található,
- 2) Ausztriában jövedelemadó-köteles jövedelemben részesülnek, vagy keresőtevékenységük után Ausztriában járulékot fizettek a kötelező szociális biztonsági rendszerbe és jelenleg e rendszer alapján ellátásban részesülnek, és a megelőző öt évben 54 hónapon keresztül ilyen jövedelemben vagy ellátásban részesültek, és

3) a (11) bekezdésnek megfelelően igazolják alapvető német nyelvtudásukat.

[...]

(11) A (9) bekezdés 3. pontjában előírt feltétel akkor minősül teljesítettnek, ha a kérelmező:

- 1) rendelkezik az Österreichischer Integrationsfonds (ÖIF, osztrák integrációs alap, Ausztria) vagy az ÖIF által elismert vizsgaintézet olyan tanúsítványával, amely igazolja a beilleszkedési vizsga sikeres teljesítését; vagy
- 2) általánosan elismert nyelvvizsga bizonyítvánnyal vagy az Integrationsvereinbarungs-Verordnung (a beilleszkedési megállapodásról szóló rendelet) (BGBl. II, 242/2017) szerint elismert vizsgaközpont által A2 szintű német nyelvtudásról kiállított bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy
- 3) igazolást nyújt be arról, hogy Ausztriában legalább öt éven keresztül eleget tett tankötelezettségének, és a »német« tárgyából elégséges eredményt ért el, vagy a »német« tárgyat a kilencedik osztályban sikeresen teljesítette; vagy
- 4) a Berufsausbildungsgesetz (a szakképzésről és gyakorlati képzésről szóló törvény; BGBl.142/1969) szerinti képzést követően sikeres vizsgát tett.

[...]”

10 Az oöWFG 23. §-a a következőképpen rendelkezett:

„Lakhatási támogatás a támogatás tárgyát képező lakóingatlan főbérlijének, a jövőben megvalósuló ilyen lakóingatlan vevőjének, illetve az ilyen lakóingatlan tulajdonosának nyújtható, ha

- 1) észszerűen nem követelhető meg a kérelmezőtől, hogy viselje a szállásköltségeket,
- 2) a kérelmező állandó jelleggel az érintett lakóingatlanban lakik lakhatási szükségleteinek fedezése céljából; és
- 3) a lakhatással kapcsolatos kiadások csökkentése érdekében (a 24. § (1) bekezdése szerinti) egyéb olyan támogatás iránti kérelmet is benyújtott, amelyre jogosult, és
- 4) a támogatási hitel (9. §) vagy a támogatott jelzáloghitel (10. §) törlesztése már megkezdődött.

(2) Lakhatási támogatás nyújtható az olyan lakóingatlan főbérlije számára, amelyre vonatkozóan nem ítélték meg támogatást, ha teljesülnek az (1) bekezdés 1–3. pontjában előírt feltételek, és a bérleti szerződést nem hozzátartozóval kötötték.

[...]”

Az oberösterreichische Wohnbeihilfen-Verordnung

11 Az oberösterreichische Wohnbeihilfen-Verordnung (a lakhatási támogatásról szóló felső-ausztriai rendelet) 2. §-a (3) bekezdésének az alapeljárásban alkalmazandó változata értelmében a lakhatási támogatás összegének felső határát havi 300 euróban határozták meg.

Az oöBMSG

12 A szociálisan rászoruló személyek szükségletalapú minimumjuttatásban részesülhettek az alapügy tényállásának megvalósulása idején hatályos oberösterreichisches Mindestsicherungsgesetz (a szükségletalapú minimumjuttatásról szóló felső-ausztriai törvény; BGBl. 74/2011, a továbbiakban: oöBMSG) alapján, amely az 1. §-ának (1) bekezdésében pontosította, hogy e minimumjuttatás célja, hogy a rászoruló személyek számára tisztes megélhetést tegyen lehetővé, és ezzel összhangban biztosítsa a társadalomba való tartós beilleszkedést. Bizonyos feltételek mellett az ilyen juttatást az oöWFG alapján nyújtott lakhatási támogatáson felül vagy annak terhére részleges beszámítással is igénybe lehetett venni. Ezen ellátás alapösszege 2018. évre vonatkozóan egyedül élő személy esetében havi 921,30 euró, több személyes háztartásban élő nagykorú esetében havi 649,10 euró volt, a gyermekek után pedig kiegészítő juttatások jártak.

13 Az oöBMSG 4. §-a a következőképpen rendelkezett:

„(1) Amennyiben e törvény másként nem rendelkezik, a szükségletek fedezésére szolgáló szükségletalapú minimumjuttatás kizárólag olyan személynek nyújtható, aki, illetve akinek

1) szokásos tartózkodási helye Felső-Ausztriában található [...] és aki

2)

- a) osztrák állampolgár vagy osztrák állampolgár családtagja;
- b) menedéjogra vagy kiegészítő védelemre jogosult;
- c) uniós polgár, az [EGT] valamely tagállamának állampolgára, svájci állampolgár vagy ilyen személy családtagja, feltéve, hogy e juttatás igénybevételével nem veszíti el a tartózkodási jogát;
- d) a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy »[EU] tartózkodási engedélyével«, »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy családtagja« részére kiadott tartózkodási engedéllyel, letelepedési engedéllyel vagy határozatlan időre szóló tartózkodási engedéllyel rendelkezik;
- e) az Ausztria területén való huzamos tartózkodásra más jogcímen jogosult, feltéve hogy e juttatások igénybevétele miatt nem veszíti el a tartózkodási jogát.”

14 Az oöBMSG 5. §-a értelmében:

„A szükségletalapú minimumjuttatásra való jogosultság feltétele, hogy az adott személy teljesítse a 4. §-ban foglalt feltételeket,

1) szociálisan rászoruló (6. §), és

2) késznek mutatkozik e szociális rászorultság elkerülésére, enyhítésére vagy leküzdésére (7. §).”

15 Az oöBMSG 6. §-a az alábbiakat mondta ki:

„(1) Valamely személy szociálisan rászorulónak minősül, ha nem képes gondoskodni

1) a saját megélhetéséről és lakhatásáról; vagy

2) a vele egy háztartásban élő eltartott családtagok megélhetéséről és lakhatásáról,

vagy ennek keretében arról, hogy betegség, terhesség és szülés esetén a szükséges fedezet rendelkezésre álljon.

(2) Az (1) bekezdésben említett megélhetési költségek magukban foglalják az emberi méltósággal összeegyeztethető életszínvonallal kapcsolatos rendszeres szükségletekkel összefüggő kiadásokat, különösen az élelmiszerek, ruházati cikkek, személyes higiénia, bútorok és háztartási berendezések, a fűtés, a villamos energia és olyan egyéb személyes szükségletek költségeit, mint például a társadalmi és kulturális életben való megfelelő részvétel iránti igény.

(3) Az (1) bekezdésben említett lakhatási szükségletek magukban foglalják a megfelelő lakhatás biztosításához szükséges rendszeres bérleti díjat, az általános díjakat és adókat.

[...]

Az oöADG

16 Az oberösterreichisches Antidiskriminierungsgesetz (a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról szóló felső-ausztriai törvény; LGBl. 50/2005., a továbbiakban: oöADG) ültette át az osztrák jogba a 2000/43 irányelvet. Az oöADG „A hátrányos megkülönböztetés tilalma” című 1. §-a tilt bármilyen, a természetes személyekkel szembeni, többek között az etnikai hovatartozáson alapuló közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést. Az oöADG 3. §-a alapján ezen 1. § nem vonatkozik az állampolgárságon alapuló eltérő bánásmódra, amennyiben azt törvény írja elő vagy az objektív módon igazolható, és az ilyen bánásmód nem ellentétes az uniós szabályokkal vagy a személyek egyenlőségére vonatkozó, az európai integráció keretébe illeszkedő nemzetközi egyezmények szabályaival.

17 Az oöADG 8. §-a értelmében:

„(1) A hátrányos megkülönböztetés tilalmának az 1. §-ban foglaltakon alapuló megsértése esetén az érintett személynek [...] joga van ahhoz, hogy megfelelő kártérítésben részesüljön [...].

E személy a vagyoni kár megtérítésén felül az elszenvedett nem vagyoni kár megfelelő megtérítésére is jogosult. Az elszenvedett nem vagyoni kár után fizetendő kártérítés összege nem lehet kevesebb 1000 eurónál.

[...]

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

18 KV török állampolgár, 1997 óta feleségével és három gyermekével él Ausztriában, ahol a 2003/109 irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállással” rendelkezik. Az oöWFG alapján 2017 végéig lakhatási támogatásban részesült. Mivel e támogatás harmadik országok állampolgárai részére történő nyújtása 2018. január 1-jétől az oöWFG 6. §-ának (9) és (11) bekezdése alapján ahhoz a feltételhez volt kötve, hogy a harmadik országbeli állampolgár e szabályozás által meghatározott módon igazolja, hogy alapvető német nyelvtudással rendelkezik, KV-től ettől az időponttól megtagadták az említett támogatás nyújtását azzal az indokkal, hogy nem nyújtotta be ezt a megkövetelt bizonyítékot.

19 KV ezt követően a Bezirksgericht Linzhez (linzi kerületi bíróság, Ausztria) fordult annak érdekében, hogy a bíróság kötelezze Felső-Ausztria tartományt a 2018 januárja és novembere közötti időszakban nem folyósított lakhatási támogatás összegének havi 281,54 euró összeggel történő megfizetésére, valamint 1000 euró összegű nem vagyoni kárának megtérítésére. Kérelmei alátámasztására az oöADG 8. §-ára hivatkozott, és úgy érvelt egyrészt, hogy az oöWFG 6. §-a (9) bekezdésének 3. pontja és 6. §-ának (11) bekezdése az etnikai származása alapján hátrányos helyzetbe hozza őt, anélkül hogy ez igazolt lenne, másrészt pedig, hogy a lakhatási támogatás a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak” minősül.

- 20 Mivel e kérelmeknek a Bezirksgericht Linz (linzi kerületi bíróság) helyt adott, Felső-Ausztria tartomány fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Landesgericht Linzhez (linzi regionális bíróság, Ausztria).
- 21 E bíróság előzetesen megjegyzi, hogy az előtte folyamatban lévő jogvita eldöntéséhez egymástól függetlenül szükséges számára az első és a második kérdésre adott válasz. A második kérdésre adandó válasz ugyanis akkor is hasznos lenne számára, ha a lakhatási támogatást a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak” kellene minősíteni, mivel KV keresetét az ööADG 8. §-ának (1) bekezdése szerinti kártérítéshez való jogára alapítja, és mind a nem folyósított lakhatási támogatás összegének kifizetését, mind pedig az etnikai hovatartozása miatti hátrányos megkülönböztetésből eredő nem vagyoni kárának megtérítését kéri. Ha e támogatás nem minősítendő a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak”, álláspontja szerint akkor is elképzelhető, hogy az ööWFG 6. §-ának (9) és (11) bekezdésében foglalt szabály a 2000/43 irányelv értelmében tiltott hátrányos megkülönböztetésnek minősül vagy ellentétes a Chartával. Úgy véli, hogy Felső-Ausztria tartománynak az ezen irányelv 11. cikkének (4) bekezdése szerinti kivétel alkalmazásakor, a lakhatási támogatás megállapítása pontos részletszabályainak kiválasztása során meg kell felelnie az uniós jog, valamint a 2000/43 irányelv és a Charta egyéb követelményeknek, és nem alkalmazhat hátrányosan megkülönböztető feltételeket. Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság szerint az ööWFG 6. §-a (9) és (11) bekezdésének a 2000/43 irányelvvel vagy a Chartával való esetleges összeegyeztethetlenséget a 2003/109 irányelv 11. cikkétől függetlenül meg kell vizsgálni.
- 22 A kérdést előterjesztő bíróság először is, annak meghatározására törekedve, hogy a lakhatási támogatás a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak” minősül-e, rámutat arra, hogy az oberösterreichischer Landtag (Felső-Ausztria tartomány parlamentje) „lakásügyi, városfejlesztési és környezetvédelmi” bizottsága 2013-ban az ööWFG módosítására vonatkozó törvénytervezetről szóló jelentésében kimondta, hogy a lakásépítési támogatás – beleértve a lakhatási támogatást is – nem minősül ilyen ellátásnak. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy e bizottság ily módon kifejezte, hogy Felső-Ausztria tartomány parlamentje élni kíván az e rendelkezésben előírt eltérés alkalmazására vonatkozó lehetőséggel. Megjegyzi, hogy a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait azonban nem általános jelleggel zárták ki a lakhatási támogatásból, hanem további feltételeket írtak elő ezen állampolgárokra vonatkozóan. Pontosítja, hogy ugyanakkor nem köti őt a 2003/109 irányelv 11. cikke (4) bekezdésének az említett bizottság általi értelmezése.
- 23 A kérdést előterjesztő bíróság a 2012. április 24-i Kamberaj ítéletre (C-571/10, EU:C:2012:233) hivatkozva úgy véli, hogy az ezen ítéletben kimondott elveknek a lakhatási támogatásra való alkalmazása nem nyilvánvaló.
- 24 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az ööBMSG által előírt minimális erőforrások biztosítása arra irányul, hogy lehetővé tegye a szociálisan rászoruló személyek számára, hogy általános jelleggel tisztességes megélhetéssel rendelkezzenek, ami magában foglalja a lakáshoz való hozzáférést is. Az ilyen ellátás nyújtásának feltételei lényegesen szigorúbbak, mint a lakhatási támogatás feltételei, mivel ezt az ellátást csak olyan személyek igényelhetik, akiknek nincs jövedelemük, vagy rendkívül alacsony jövedelemmel rendelkeznek. Az említett ellátás következképpen egyértelműen nagyobb szociális szükséghelyzetet feltételez, mint amely a lakhatási támogatás nyújtását igazolhatja. Ennélfogva az alacsony, de a létminimum fedezését lehetővé tevő jövedelemmel rendelkező személyek lakástámogatásban részesülhetnek anélkül is, hogy részesülnének a szükségletalapú minimáljuttatás címén nyújtott ellátásban. Bizonyos esetekben ez utóbbi ellátást és a lakhatási támogatást egyszerre lehet igénybe venni, mivel az első ellátás részben levonásra kerül a másodikból, az azok által célzott népesség azonban nem azonos.

- 25 A kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést veti fel, hogy kizárólag az oöBMSG szerinti ellátások minősülnek a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak”, vagy ilyenek minősülhet-e a lakhatási támogatás is, mivel ez utóbbi szintén a lakhatási költségekből eredő terhek enyhítésére irányul, amennyiben az észszerűtlen, jöllehet a szükségletalapú minimáljuttatástól eltérően e támogatás nem függ attól a feltételtől, hogy az érintett szociálisan rászoruló legyen.
- 26 Ami ezt követően a faji vagy etnikai származáson alapuló állítólagos hátrányos megkülönböztetést illeti, a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az oöADG – amennyiben az az alapügy szempontjából releváns – a 2000/43 irányelvet ülteti át az osztrák jogba, bár e törvény az „etnikai hovatartozás” kifejezést használja. E bíróság, azáltal, hogy megállapítja, hogy ezen irányelv 3. cikkének (2) bekezdése alapján a harmadik ország állampolgárának jogállásához kapcsolódó feltételen alapuló egyenlőtlen bánásmód főszabály szerint alapvetően nem tartozik az említett irányelv hatálya alá, azt a kérdést veti fel, hogy bizonyos feltételek mellett az állampolgársági kritérium minősülhet-e ugyanakkor az ugyanezen irányelv 2. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett, etnikai származáson alapuló „közvetett hátrányos megkülönböztetésnek”. E tekintetben megjegyzi, hogy olyan szabályról kell határoznia, amely előírja, hogy alapvető német nyelvtudással kell rendelkezni, és ezt meghatározott módon kell bizonyítani. Abban az esetben, ha meg kell vizsgálni, hogy az oöWFG közvetett hátrányos megkülönböztetést valósít-e meg, a kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint azt is meg kell vizsgálnia, hogy igazolt-e e hátrányos megkülönböztetés. Az oöWFG 6. §-a (9) és (11) bekezdésének az a célja, hogy a harmadik országok állampolgárainak korlátozottabb hozzáférést biztosítson a lakhatási támogatáshoz, és az alapvető német nyelvtudást illetően az indok az, hogy e nyelvtudás fontos az érintett társadalmi beilleszkedése szempontjából. Az ilyen ismeretek bizonyítására vonatkozó követelmény a kérdést előterjesztő bíróság szerint vitatható, figyelembe véve a lakhatási támogatásban való részesüléshez szükséges egyéb feltételeket, valamint azokat a követelményeket, amelyeket az érintett harmadik országbeli állampolgárnak teljesítenie kell ahhoz, hogy megszerezze a 2003/109 irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállást.
- 27 Végül, abban az esetben, ha a Bíróság úgy ítélné meg, hogy a 2000/43 irányelv nem alkalmazandó az alapügy tényállására, a kérdést előterjesztő bíróság szerint felmerül a kérdés, hogy az oöWFG 6. §-ának (9) és (11) bekezdésében foglalt szabályt a Charta 21. cikke alapján kell-e vizsgálni. A kérdést előterjesztő bíróság számára úgy tűnik ugyanis, hogy az ilyen szabály pontos részleteit a Charta által előírt követelményekre tekintettel kell meghatározni, figyelembe véve, hogy az alapügy a Charta hatálya alá tartozik, mivel léteznek olyan uniós jogi szabályok, amelyek a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárai számára szociális ellátások nyújtását írják elő, és hogy az alapügyben szereplő nemzeti rendszer e szabályok végrehajtásának tekinthető.
- 28 E körülmények között a Landesgericht Linz (linzi regionális bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni a [2003/109 irányelv] 11. cikkét, hogy azzal ellentétes az [oöWFG] 6. §-ának (9) és (11) bekezdésében foglaltakhoz hasonló olyan nemzeti rendelkezés, amely az uniós polgárok, az [EGT]-államok állampolgárai és a [2004/38] irányelv értelmében vett családtagjaik számára nyelvtudás igazolása nélkül biztosítja a lakhatás támogatása céljából nyújtott szociális ellátást, ezzel szemben a [2003/109] irányelv értelmében vett, harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárai esetében meghatározott módon igazolandó alapvető német nyelvtudást követel meg, ha e lakhatási támogatás célja a lakhatási költségek okozta túlzott terhek enyhítése, a létminimum (beleértve a lakhatási szükségletet) biztosításáról azonban a szociálisan rászoruló személyek számára nyújtott további szociális ellátással (az [oöBMSG] szerinti szükségletalapú minimumjuttatással) is gondoskodni kell?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a »közvetlen vagy közvetett, faji vagy etnikai származáson alapuló hátrányos megkülönböztetésnek« a [2000/43] irányelv 2. cikke értelmében vett tilalmát, hogy azzal ellentétes az oöWFG 6. §-ának (9) és (11) bekezdésében foglaltakhoz hasonló olyan nemzeti rendelkezés, amely az uniós polgárok, az EGT-államok állampolgárai és a [2004/38] irányelv értelmében vett

családtagjaik számára nyelvtudás igazolása nélkül biztosít valamely szociális ellátást (az oöWFG szerinti lakhatási támogatást), ezzel szemben harmadik országbeli állampolgárok (beleértve a [2003/109] irányelv értelmében vett, harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait) esetében meghatározott módon igazolandó alapvető német nyelvtudást követel meg?

3) A második kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni a bármilyen etnikai származáson alapuló hátrányos megkülönböztetésnek a [Charta] 21. cikke értelmében vett tilalmát, hogy azzal ellentétes az oöWFG 6. §-ának (9) és (11) bekezdésében foglaltakhoz hasonló olyan nemzeti rendelkezés, amely az uniós polgárok, az EGT-államok állampolgárai és a [2004/38] irányelv értelmében vett családtagjaik számára nyelvtudás igazolása nélkül biztosít valamely szociális ellátást (az oöWFG szerinti lakhatási támogatást), ezzel szemben harmadik országbeli állampolgárok (beleértve a [2003/109] irányelv értelmében vett, harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait) esetében meghatározott módon igazolandó alapvető német nyelvtudást követel meg?”

Az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitása iránti kérelemről

- 29 A főtanácsnok indítványának az ismertetését követően Felső-Ausztria tartomány a Bíróság Hivatalához 2021. március 12-én előterjesztett beadványukkal kérte, hogy a Bíróság az eljárási szabályzatának 83. cikke alapján rendelje el az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását. Kérelmének alátámasztására Felső-Ausztria tartomány lényegében arra hivatkozik, hogy a főtanácsnok tévesen minősítette a lakhatási támogatást a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak”. E minősítés ugyanis ellentétes mind e rendelkezéssel, mind a Bíróság ítélkezési gyakorlatával, valamint ezen ellátás céljával. Ezenkívül a főtanácsnok indítványa ellentmondásos, és olyan körülményeken alapul, amelyeket nem bizonyítottak, vagy amelyekre nem hivatkoztak. Egyébiránt, azt illetően, hogy a lakhatási támogatást kérelmező személynek milyen módon kell alapvető német nyelvtudását bizonyítania, Felső-Ausztria tartomány vitatja, hogy a nemzeti szabályozás alapján már elfogadottaktól eltérő egyéb bizonyítási módok is létezhetnek.
- 30 E tekintetben egyrészt emlékeztetni kell arra, hogy az Európai Unió Bíróságának alapokmánya és az eljárási szabályzat nem teszi lehetővé az ezen alapokmány 23. cikke szerinti érdekelték számára, hogy a főtanácsnoki indítványra válaszként észrevételeket tegyenek (2021. március 6-i A. B. és társai ítélet [A legfelsőbb bíróság bírának kinevezése – Kereset], C-824/18, EU:C:2021:153, 63. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 31 Másrészt az EUMSZ 252. cikk második bekezdése szerint a főtanácsnok teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva, nyilvános tárgyaláson indokolással ellátott indítványt terjeszt elő azokban az ügyekben, amelyek esetében az Európai Unió Bíróságának alapokmánya szerint a főtanácsnok részvételére van szükség. A Bíróságot nem köti sem ez az indítvány, sem pedig a főtanácsnoknak az indítvány alapjául szolgáló indokolása. Következésképpen az, ha az érdekelt fél nem ért egyet a főtanácsnok indítványával, bármilyen kérdéseket is vizsgáljon a főtanácsnok az indítványban, önmagában nem indokolhatja az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását (2019. december 4-i Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena ítélet, C-432/18, EU:C:2019:1045, 21. pont; 2021. március 2-i A. B. és társai ítélet [A legfelsőbb bíróság bírának kinevezése – Kereset] C-824/18, EU:C:2021:153, 64. pont).
- 32 Ugyanakor a Bíróság az eljárási szabályzatának 83. cikke alapján a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor elrendelheti az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását, különösen, ha úgy ítéli meg, hogy az ügy körülményei nincsenek kellően feltárva, vagy ha a fél az eljárás e

szakaszának befejezését követően a Bíróság határozatára nézve döntő jelentőségű új tényt hoz fel, illetve ha az ügyet olyan érv alapján kellene eldönteni, amelyet a felek, illetve az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke szerinti érdekeltek nem vitattak meg.

- 33 A jelen ügyben mindazonáltal a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően megállapítja, hogy az eljárás írásbeli szakaszának lezárásakor már rendelkezik a határozathozatalhoz szükséges valamennyi információval. A Bíróság egyébiránt rámutat, hogy a jelen ügyet nem olyan érv alapján kell eldönteni, amelyet az érintettek nem vitattak meg. Végezetül úgy véli, hogy az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitása iránti kérelem nem terjeszt elő olyan új tényt, amely befolyásolhatná a Bíróság által ezen ügyben meghozandó határozatot. E körülmények között nincs helye az eljárás szóbeli szakasza újbóli megnyitásának.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 34 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság abból az előfeltevésből indul ki, hogy a lakhatási támogatás a 2003/109 irányelv 11. cikke (1) bekezdésének d) pontja szerinti ellátások közé tartozik, és hogy az ezen irányelv végrehajtására hatáskörrel rendelkező hatóságok egyértelműen kifejezték, hogy az ezen irányelv 11. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérésre kívánnak hivatkozni, aminek vizsgálata e bíróság feladata.
- 35 E körülmények között meg kell állapítani, hogy első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2003/109 irányelv 11. cikke (1) bekezdésének d) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal – még ha éltek is az ezen irányelv 11. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérés alkalmazásának lehetőségével – ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait illetően a lakhatási támogatás nyújtásának feltétele, hogy e személyek az ezen szabályozás által meghatározott módon igazolják, hogy rendelkeznek e tagállam nyelvének alapvető ismeretével.
- 36 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság elsősorban arra keresi a választ, hogy a lakhatási támogatást az e 11. cikk (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak” kell-e minősíteni.
- 37 E rendelkezésnek megfelelően a tagállamok a szociális ellátás és a szociális védelem területén az alapellátásokra korlátozhatják az ezen irányelv értelmében vett „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek” és a saját állampolgáraik közötti egyenlő bánásmódot. Mivel a harmadik országok azon állampolgárainak az integrációja, akik huzamosan a tagállamokban tartózkodnak, és ezen állampolgároknak azon joga, hogy az említett irányelv 11. cikkének (1) bekezdésében felsorolt területeken egyenlő bánásmódban legyen részük, általános szabály, az ugyanezen irányelv 11. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérést szigorúan kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2012. április 24-i Kamberaj ítélet, C-571/10, EU:C:2012:233, 86. pont).
- 38 A 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátás” fogalmát illetően emlékeztetni kell arra, hogy mivel ezen irányelv nem határozza meg e fogalmat, és nem utal e tekintetben a nemzeti jogra, az említett fogalom értelmét és terjedelmét tehát azon összefüggés, amelybe e cikk illeszkedik, és az ezen irányelv által kitűzött cél, vagyis – amint az többek között az irányelv (2), (4) és (12) preambulumbekzdéséből kitűnik – harmadik országok azon állampolgárai integrációjának figyelembevételével kell vizsgálni, akik jogszerűen és tartósan a tagállamokban tartózkodnak. Az említett rendelkezést úgy kell értelmezni, hogy az lehetővé teszi a tagállamok számára az ugyanezen irányelvvel biztosított jogállással rendelkező személyek esetében az egyenlő bánásmód korlátozását, az akár nemzeti, akár regionális, akár helyi szintű hatóságok által nyújtott azon

szociális ellátások vagy szociális védelmi ellátások kivételével, amelyek hozzájárulnak az érintett alapvető szükségleteinek a kielégítéséhez, mint az étkezés, lakhatás és egészség (lásd ebben az értelemben: 2012. április 24-i Kamberaj ítélet, C-571/10, EU:C:2012:233, 90. és 91. pont).

- 39 Ezenkívül a nemzeti jogok által meghatározott és a 2003/109 irányelv 11. cikke (1) bekezdésének d) pontjában előírt egyenlő bánásmód elvét tiszteletben tartó szociális biztonsági, szociális ellátási és szociális védelmi intézkedések megállapítása során a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk a Chartában, és különösen annak 34. cikkében előírt jogokat és elveket. Ez utóbbi cikknek megfelelően az Unió elismeri és tiszteletben tartja a jogot a tisztességes megélhetést célzó szociális támogatásra és lakástámogatásra mindazok esetében, akik nem rendelkeznek az ehhez elégséges pénzeszközökkel. Ebből következik, hogy amennyiben valamely ellátás megfelel a Charta említett cikkében kimondott célnak, az az uniós jogban nem tekinthető olyanak, mint amely nem képezi részét a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásoknak” (2012. április 24-i Kamberaj ítélet, C-571/10, EU:C:2012:233, 80. és 92. pont).
- 40 Ebből következik, hogy – amint arra a főtanácsnok az indítványának 53. pontjában rámutatott – az olyan ellátás, amely az elegendő forrásokkal nem rendelkező személyek számára lehetővé teszi a lakhatási szükséglet fedezését és ezáltal az emberi méltósággal összeegyeztethető életszínvonal biztosítását, a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak” minősül.
- 41 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a lakhatási támogatás célja annak megakadályozása, hogy a lakhatási költségek ne jelentsenek indokolatlan terhet. Mivel 300 euró összegben van maximalizálva, a lakhatási költségekhez való olyan hozzájárulásról van szó, amelynek nem célja, hogy a támogatás kedvezményezettjének lakhatási költségeit teljes mértékben fedezze, hanem az jellemzően a lakhatási költségek egy részét fedezi annak érdekében, hogy az alacsony jövedelmű személyeknek ne kelljen a jövedelmük túl nagy hányadát megfelelő lakhatási lehetőségre költeniük.
- 42 A kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkból kitűnik, hogy – amint arra a főtanácsnok indítványának 59. pontjában rámutatott – a lakhatási támogatás hozzájárul e személyek tisztességes megélhetésének biztosításához azáltal, hogy megfelelő lakhatást tesz lehetővé számukra úgy, hogy ne kelljen a jövedelmük túl nagy hányadát lakhatásra költeniük, adott esetben az egyéb alapvető szükségleteik kielégítésének kárára. Úgy tűnik tehát, hogy ez olyan ellátásnak minősül, amely hozzájárul a társadalmi kirekesztés és a szegénység leküzdéséhez, amely – a Charta 34. cikkének (3) bekezdése értelmében – mindazok tisztességes megélhetését célozza, akik nem rendelkeznek az ehhez elégséges pénzeszközökkel. Ha ez az eset áll fenn, ezen ellátásnak a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárai számára történő nyújtása következképpen szintén szükséges a 2003/109 irányelv által követett, integrációs célkitűzés megvalósításához. Ebből következően úgy tűnik, hogy a lakhatási támogatás az ezen irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak” minősül.
- 43 A kérdést előterjesztő bíróság feladata azonban a szükséges megállapítások megtétele, figyelembe véve a lakhatási támogatás célját, valamint nyújtásának feltételeit és a szociális támogatások nemzeti rendszerében való helyét (lásd ebben az értelemben: 2012. április 24-i Kamberaj ítélet, C-571/10, EU:C:2012:233, 92. pont).
- 44 E tekintetben önmagában az, hogy a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárai, amennyiben megfelelnek az ellátás feltételeinek, jogosultak egy másik olyan szociális támogatásra, mint az oöBMSG szerinti szükségletalapú minimumjuttatás, amely arra irányul, hogy a szociálisan rászoruló személyek számára – a lakhatás terén is – tisztességes megélhetést tegyen lehetővé, és a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak” minősülhet, nem zárhatja ki a lakhatási támogatás ugyanilyen minősítését, ha az is megfelel a jelen ítélet 38. és 40. pontjában felidézett feltételeknek.

- 45 Abban az esetben, ha a lakhatási támogatás nem minősíthető a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak”, meg kell állapítani, hogy a 2003/109 irányelv nem ír elő semmilyen különös kötelezettséget arra az esetre, amikor valamely tagállam mindazonáltal – élve az ezen irányelv 11. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérés alkalmazásának lehetőségével – olyan ellátást nyújt harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárai számára, amelyet nem lehet „alapellátásnak” minősíteni.
- 46 Az ilyen helyzet eltér attól, amelyben valamely uniós jogi aktus a tagállamokat a többféle végrehajtási mód közötti választás szabadságával, illetve diszkrecionális vagy mérlegelési jogkörrel ruházza fel, amely szerves részét képezi ez ezen aktus által létrehozott rendszernek, vagy pedig annak a helyzetnek, amelyben ezen aktus lehetővé teszi a célja megvalósításához való hozzájárulást célzó különös intézkedéseknek a tagállamok általi elfogadását (lásd ebben az értelemben: 2019. november 19-i TSN és AKT ítélet, C-609/17 és C-610/17, EU:C:2019:981, 50. pont).
- 47 Ennélfogva, ha megállapítást nyer, hogy a lakhatási támogatás nem minősül a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak”, ezen ellátás nyújtásának feltételei, mint az, hogy milyen meghatározott módon kell az oöWFG 6. §-ának (9) és (11) bekezdésében előírt alapvető német nyelvtudást bizonyítani, a tagállamok számára fenntartott hatáskör gyakorlásába illeszkednek, és nem tartoznak az említett irányelv szabályozása alá, sem annak alkalmazási körébe (lásd analógia útján: 2019. november 19-i TSN és AKT ítélet, C-609/17 és C-610/17, EU:C:2019:981, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 48 Ebből következik, hogy ebben az esetben a lakhatási támogatás nyújtásának az oöWFG 6. §-ának (9) és (11) bekezdésében előírt feltételeit nem a 2003/109 irányelv alapján kell értékelni.
- 49 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/109 irányelv 11. cikke (1) bekezdésének d) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal – még ha éltek is az ezen irányelv 11. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérés alkalmazásának lehetőségével – ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait illetően a lakhatási támogatás nyújtásának feltétele, hogy e személyek az ezen szabályozás által meghatározott módon igazolják, hogy rendelkeznek e tagállam nyelvének alapvető ismeretével, amennyiben e lakhatási támogatás ez utóbbi rendelkezés értelmében vett „alapellátásnak” minősül, amelynek értékelése a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

A második kérdéstről

- 50 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2000/43 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait illetően a lakhatási támogatás nyújtásának az a feltétele, hogy ezen állampolgárok e szabályozás által meghatározott módon bizonyítsák, hogy rendelkeznek e tagállam nyelvének alapvető ismeretével.
- 51 A 2000/43 irányelv 1. cikke és 2. cikkének (1) és (2) bekezdése alapján ezen irányelv kizárólag a közvetlen vagy közvetett, faji vagy etnikai származáson alapuló hátrányos megkülönböztetésre alkalmazandó. Ezen irányelv 3. cikkének (2) bekezdése pontosítja, hogy az irányelv nem vonatkozik az állampolgárságon alapuló eltérő bánásmódra, és nem érinti a harmadik országok állampolgárainak és hontalan személyeknek a tagállamok területére történő belépésére és tartózkodására, valamint az érintett harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek jogállásához kapcsolódó bármely bánásmódra vonatkozó rendelkezéseket és feltételeket.
- 52 Márpedig a jelen ügyben a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállású állampolgáraival szemben a belföldi állampolgárokhoz képest alkalmazott, az oöWFG 6. §-ának (9) és (11) bekezdéséből eredő eltérő bánásmód ezen a jogálláson alapul.

- 53 Az ilyen eltérő bánásmód következeképpen nem tartozik a 2000/43 irányelv hatálya alá (lásd ebben az értelemben: 2012. április 24-i Kamberaj ítélet, C-571/10, EU:C:2012:233, 50. pont).
- 54 A kérdést előterjesztő bíróságban ugyanakkor felmerül a kérdés, hogy bizonyos feltételek mellett az állampolgárságon, vagy – mint az alapügyben – a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásán alapuló eltérő bánásmód a 2000/43 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett etnikai származáson alapuló „közvetett hátrányos megkülönböztetésnek” is minősülhet-e, mivel az öWFG 6. §-ának (9) és (11) bekezdése nemcsak a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy jogálláshoz kapcsolódó, hanem a nemzeti nyelv alapvető ismeretéhez kapcsolódó feltétel alapján tesz különbséget.
- 55 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2000/43 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerint közvetett hátrányos megkülönböztetés áll fenn, ha egy látszólag semleges rendelkezés, feltétel vagy gyakorlat bizonyos faji vagy etnikai származású személyeket más személyekhez képest különösen hátrányosan érinthet. Az e rendelkezésben használt „különösen hátrányosan” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az azt jelenti, hogy különösen egy adott etnikai származású személyek kerülnek hátrányba a szóban forgó intézkedés miatt. Az említett rendelkezés értelmében vett „közvetett hátrányos megkülönböztetés” fogalma csak akkor alkalmazandó, ha az állítólagosan hátrányosan megkülönböztető intézkedésnek az a hatása, hogy valamely konkrét etnikai származású személyeket érint hátrányosan (2015. július 16-i CHEZ Razpredelenie Bulgaria ítélet, C-83/14, EU:C:2015:480, 100. pont; 2017. április 6-i Jyske Finans ítélet, C-668/15, EU:C:2017:278, 27. és 31. pont; 2018. november 15-i Maniero ítélet, C-457/17, EU:C:2018:912, 47. és 48. pont).
- 56 Márpedig az öWFG 6. §-ának (9) és (11) bekezdése, amely különbségtétel nélkül alkalmazandó a harmadik országok valamennyi állampolgárára, nem egy konkrét etnikai származású személyeket hoz hátrányos helyzetbe. Következeképpen ez nem minősülhet a 2000/43 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti etnikai származáson alapuló „közvetett hátrányos megkülönböztetésnek”.
- 57 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett második kérdésre azt a választ kell adni, hogy nem tartozik a 2000/43 irányelv hatálya alá az olyan tagállami szabályozás, amely különbségtétel nélkül alkalmazandó minden harmadik országbeli állampolgárra, és amelynek értelmében a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait illetően a lakhatási támogatás nyújtásának feltétele, hogy e személyek az ezen szabályozás által meghatározott módon bizonyítsák, hogy rendelkeznek e tagállam nyelvének alapvető ismeretével.

A harmadik kérdéstről

- 58 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a Charta 21. cikkét annyiban, amennyiben az tilt bármilyen, az etnikai származáson alapuló hátrányos megkülönböztetést, úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait illetően a lakhatási támogatás nyújtásának az a feltétele, hogy e személyek az ezen szabályozás által meghatározott módon igazolják, hogy rendelkeznek e tagállam nyelvének alapvető ismeretével.
- 59 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Az EUSZ 6. cikk (1) bekezdése, akárcsak a Charta 51. cikkének (2) bekezdése, világossá teszi, hogy ez utóbbi rendelkezései semmilyen módon nem terjesztik ki az Uniónak a Szerződésekben meghatározott hatásköreit. Így a Bíróságnak a Charta fényében kell értelmeznie az uniós jogot a számára biztosított hatáskörökön belül, következeképpen a Chartára tekintettel nem értékelhet egy olyan nemzeti

szabályozást, amely nem tartozik az uniós jog alkalmazásának keretébe (lásd ebben az értelemben: 2014. március 6-i Siragusa ítélet, C-206/13, EU:C:2014:126, 20. és 21. pont; 2014. július 10-i Julián Hernández és társai ítélet, C-198/13, EU:C:2014:2055, 32. pont).

- 60 Márpedig egyrészt, amint az a második kérdésre adott válaszból következik, az olyan tagállami szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, nem tartozik a 2000/43 irányelv hatálya alá.
- 61 Másrészt arra az esetre, ha a lakhatási támogatás nem minősíthető a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak”, emlékeztetni kell arra, hogy ez utóbbi, amint az a jelen ítélet 45. és 47. pontjában megállapításra került, semmilyen különös kötelezettséget nem ír elő a tagállamokra nézve, amikor azok azonban – élve a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérés alkalmazásának lehetőségével – a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárai számára nyújtanak olyan, a szociális segélyek vagy a szociális védelem körébe tartozó ellátást, amely nem alapellátás. Így az ilyen ellátás nyújtásának olyan, az oöWFG 6. §-ának (9) és (11) bekezdése által előírt feltételei, mint az alapvető német nyelvtudás meghatározott módon történő bizonyítása, nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá.
- 62 Ebből következik, hogy ebben az esetben az olyan rendelkezés, mint az oöWFG 6. §-ának (9) és (11) bekezdése, kívül esik a Charta alkalmazási körén, következésképpen a Charta rendelkezéseire, különösen annak 21. cikkére tekintettel nem értékelhető (lásd ebben az értelemben: 2019. november 19-i TSN és AKT ítélet, C-609/17 és C-610/17, EU:C:2019:981, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 63 Ezzel szemben, ha a lakhatási támogatás a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak” minősül, meg kell állapítani, hogy a Charta – amint az a jelen ítélet 39. pontjából következik – alkalmazandó. Mindazonáltal az olyan rendelkezés, mint az oöWFG 6. §-ának (9) és (11) bekezdése, amely különbségtétel nélkül alkalmazandó harmadik országok valamennyi állampolgárára, és amelyből nem tűnik ki, hogy konkrét etnikai származású személyeket hoz hátrányos helyzetbe, nem tekinthető a Charta 21. cikke értelmében vett, etnikai származáson alapuló hátrányos megkülönböztetésnek, amelynek konkrét kifejezését a 2000/43 irányelv képezi az általa szabályozott területeken (lásd ebben az értelemben: 2015. július 16-i CHEZ Razpredelenie Bulgaria ítélet, C-83/14, EU:C:2015:480, 58. pont).
- 64 A fenti megfontolások összességére tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy amennyiben éltek a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérés alkalmazásának lehetőségével, a Charta 21. cikke nem alkalmazandó egy olyan tagállami szabályozás esetében, amelynek értelmében a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait illetően a lakhatási támogatás nyújtásának feltétele, hogy e személyek az ezen szabályozás által meghatározott módon igazolják, hogy rendelkeznek e tagállam nyelvének alapvető ismeretével, amennyiben e lakhatási támogatás nem minősül a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak”. Ha az említett lakhatási támogatás ilyen alapellátásnak minősül, az ilyen szabályozás nem ellentétes az Alapjogi Charta 21. cikkével annyiban, amennyiben az tilt bármilyen, az etnikai származáson alapuló hátrányos megkülönböztetést.

A költségekről

- 65 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv 11. cikke (1) bekezdésének d) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal – még ha éltek is az ezen irányelv 11. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérés alkalmazásának lehetőségével – ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait illetően a lakhatási támogatás nyújtásának feltétele, hogy e személyek az ezen szabályozás által meghatározott módon igazolják, hogy rendelkeznek e tagállam nyelvének alapvető ismeretével, amennyiben e lakhatási támogatás ez utóbbi rendelkezés értelmében vett „alapellátásnak” minősül, amelynek értékelése a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- 2) Nem tartozik a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelv hatálya alá az olyan tagállami szabályozás, amelykülönbségtétel nélkül alkalmazandó minden harmadik országbeli állampolgárra, és amelynek értelmében a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait illetően a lakhatási támogatás nyújtásának feltétele, hogy e személyek az ezen szabályozás által meghatározott módon bizonyítsák, hogy rendelkeznek e tagállam nyelvének alapvető ismeretével.
- 3) Amennyiben éltek a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérés alkalmazásának lehetőségével, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikke nem alkalmazandó egy olyan tagállami szabályozás esetében, amelynek értelmében a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait illetően a lakhatási támogatás nyújtásának feltétele, hogy e személyek az ezen szabályozás által meghatározott módon igazolják, hogy rendelkeznek e tagállam nyelvének alapvető ismeretével, amennyiben e lakhatási támogatás nem minősül e 11. cikk (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak”. Ha az említett lakhatási támogatás ilyen alapellátásnak minősül, az ilyen szabályozás nem ellentétes az Alapjogi Charta 21. cikkével annyiban, amennyiben az tilt bármilyen, az etnikai származáson alapuló hátrányos megkülönböztetést.

Aláírások